

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ГИМНАЗИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ” – ДОБРИЧ

Добрич 9300, ул. „Ген. Гурко“ №1, Тел. 0878181405_ [www: fsg-dobrich.com](http://www.fsg-dobrich.com)

e-mail: info-800023@edu.mon.bg

Утвърждавам,
Десислава Костадинова
Директор на ФСГ „Васил Левски“

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ И НЕДОПУСКАНЕ НА ОТСЪСТВИЯ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета на Педагогическия съвет с протокол №15/01.09.2025, утвърдена със заповед № РД 04-991/03.09.2025 г.

2025/2026 г.

Въведение

Въвеждането на общ механизъм за идентифициране на деца в риск от отпадане от училище, се налага от разбирането, че реален напредък в намаляване на напускащите училище ученици може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се следва от цялата училищна общност.

Създаването на условия за редовно присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане. Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическия екип за намаляване броя на отсъствията, броя на преждевременно напусналите, следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления.

Причините за допуснатите отсъствия и отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане. Необходимо е своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашеност от отпадане.

Настоящата програма е разработена в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ФСГ „Васил Левски“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води и до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

Причини за отпадане от училище

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини.
2. Социални причини.

3. Етнокултурни причини.
4. Образователни причини.
5. Институционални причини.
6. Причини, свързани със здравния статус.
7. Психологически причини.

- **социално-икономически причини:** ниски доходи, лошо качество на живот на определени социални слоеве;

- **образователни причини:** слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояване на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;

- **психологически причини:** неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.;

- **институционални причини:** недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво, за справяне с преждевременното напускане на училище;

- **здравословни причини:** свързани със здравословния статус.

Във Финансово – стопанка гимназия „Васил Левски“ няма отпаднали ученици. Това се дължи на последователната политика на образователната институция, подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, израз на обща воля и на координирани действия от страна на всички участници в образователния процес;

- публичност и прозрачност в цялостната политика – чрез интернет страницата на училището; мултиплициране на добри практики;

- обратна връзка – с институции, родители, педагогически съветник, учители и ученици;

- идентифициране на рискови фактори – доклади, анализи на педагогическия съветник и класните ръководители.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Подобряване резултатите от ДЗИ и олимпиади, осигуряване на образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.
2. Акцентиране върху силните страни на всеки ученик и подпомагане на личностното му развитие.
3. Ограничаване броя на допуснатите отсъствия в училище.

Мерки и дейности, залегнали в програмата

1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване отсъствията на учениците и координиране действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник и училищното ръководство.

Отговорник: Зам.-директор УД,
пед. съветник, класни ръководители
Срок: октомври

2. Изработване на модел на регистър на застрашените от отпадане ученици.

Отговорник: Зам.-директор УД
Срок: октомври

3. Идентифициране на деца в риск от отпадане, завеждане и актуализиране на

регистъра на застрашените от отпадане ученици.

Отговорник: кл. ръководители
Срок: ежеседмично

4. Изготвяне на график за дежурство на учителите, свързан с осигуряване на безопасна среда.

Отговорник: Зам.-директор УД
Срок: в началото на всеки срок

5. Запознаване на учениците от страна на класните им ръководители с Правилник на училището.

Отговорник: кл. ръководители
Срок: начало на уч. година

6. Разглеждане в ЧК на теми, свързани с: превенция на девиантното поведение; опасности в интернет, трафик на хора, вреда и наказателна отговорност при действия с наркотични вещества; здравно и гражданско образование.

Отговорник: кл. р-ли; ПС
Срок: по график

7. Системно подпомагане на ученическия колектив по отношение на организирането на работа в екип – тренинги, консултации и др. превантивни мероприятия, основаващи се на доверие, по-добро общуване, толерантност.

Отговорник: ПС
Срок: постоянен

8. Подпомагане адаптацията на учениците от осми клас чрез провеждане на занятия за адаптация и екипност.

Отговорник: кл. р-ли, ПС
Срок: месец октомври

9. Утвърждаване на добра дисциплина чрез използване на необходимия арсенал от подходи: изслушване на причините за проблемно поведение, съпричастност, предоставяне на модел за добро поведение.

Отговорник: кл. р-ли, ПС
Срок: постоянен

10. Атрактивност при преподаване на учебния материал – използване на иновативни методи и подходи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост, с цел подпомагане на учениците с обучителни затруднения.

Отговорник: преподаватели
Срок: постоянен

11. Консултации с приоритет работата с ученици, които изпитват затруднения при усвояването на материал от някои учебни дисциплини.

Отговорник: преподаватели
Срок: постоянен

12. Консултации от страна на педагогическия съветник с цел недопускане или ограничаване броя на отсъствията.

Отговорник: учители, ПС
Срок: постоянен

13. Сътрудничество с родителската общност.

Отговорник: кл. р-ли
Срок: постоянен

Мерки за идентифициране на ученик в риск от отпадане

1. Промяна в поведението на ученика – ранни индикации за отпадане: закъснения, отсъствия, проблеми с дисциплината, влошени взаимоотношения с класа, намаляване на интереса за учебен труд.
2. От наблюдение на учители, класни ръководители, съученици, родители.
3. Наблюдение върху семейството.
4. По даден сигнал от други институции: ОЗД, МКБППМН, полиция, община.
5. Отчитане на традиции и нрави, характерни за конкретен етнос, към който се причислява ученикът.

Инструментариум за идентифициране – Приложение № 1